

VÁŽENÍ CHOVATELÉ

v době, kdy většina z Vás bahní nebo se na bahnění připravuje, musím bohužel konstatovat, že podmínky pro chov ovcí a koz se u nás opět významně zhoršily. Vedle přetrvávajících problémů se suchem a zajištěním krmení na zimu se v loňském roce ještě zhoršil odbyt jatečných jehňata a kůzlat a trvá nemožnost prodat ostříhanou vlnu. Připravují se další legislativní omezení. Vedle toho, že ošetřování paznehtů, kupírování ocásků jehňat může provádět jen způsobilá osoba (veterinární lékař, veterinární technik nebo absolvent střední školy zemědělského nebo biologického směru, který absolvoval kurz organizovaný VFU Brno), musí chovatel zabezpečit svoje zvířata proti vniknutí predátorů. Všechno to jsou důvody rušení stád ovcí.

Důsledkem je také to, že se stavy zvířat v kontrole užítkovosti ovcí a koz za rok 2019 oproti roku 2018 snížily. U ovcí je to o 2 401 bahníc a u koz o 465 koz, také produkce beranů se snížila o 110 oklasifikovaných beranů. Tato situace ohrožuje úroveň šlechtění ovcí a koz u nás, ale nedá se bohužel očekávat obrat k lepšímu.

Jedním z dalších zásadních problémů je rozšiřování vlků v naší krajině. Další chovatelé jsou touto zvláště chráněnou šelmou opakovaně poškozováni. Po diskusi na naší listopadové konferenci jsme byli pozváni na dvě jednání u kulatého stolu na Ministerstvu životního prostředí, kde se projednával „Program péče o vlka“. Naše připomínky nebyly akceptovány, proto jsem se připojil ke společnému stanovisku, které s tímto materiálem nesouhlasí. Uvádím ho v plném znění:

Mgr. Richard Brabec
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65
Praha

Vážený pane ministře,
dne 12. 2. 2020 proběhlo na MŽP vypořádání připomínek k připravovanému Plánu péče o vlka obecného.

ÚPRAVY CEN ZA PROVÁDĚNÍ KONTROLY UŽITKOVOSTI OVCÍ A KOZ OD ROKU 2020

Na základě rozhodnutí správního soudu byly připraveny změny šlechtitelských programů ovcí a koz, které se týkaly provádění kontroly užítkovosti dojených ovcí a koz, a byl upraven sazebník cen za tyto služby. Změny byly schváleny na jednání

Dojená plemena ovcí a koz včetně kříženců (tzv. „mléčná kontrola“) metodou AC:

3-10 ks	koz	2000,- Kč/ks	ovcí	1400,- Kč/ks
11-25 ks	koz	1000,- Kč/ks	ovcí	700,- Kč/ks
26-100 ks		500,- Kč/ks		
101 a více ks		300,- Kč/ks		

V rámci vypořádání připomínek MŽP nerespektovalo naše zásadní požadavky.

1. Stanovení konkrétního počtu vlků v případě naplnění příznivého stavu pro ČR.
2. Vymezení oblastí, v kterých bude výskyt vlka žádoucí. Vydefinování podmínek a režimu využívání těchto oblastí.
3. Stanovení konkrétních podmínek a způsobu eliminace vlka v případě naplnění příznivého stavu pro ČR a také v případě problémových jedinců.
4. Program péče o vlka je v rozporu s udržení úrovně pastevevství v České republice a významně ohroží chov ovcí a koz u nás.

K výskytu vlka v ČR se tímto nestavíme obecně odmítavě, ale je třeba, aby stát nejprve nastavil jasná pravidla a ochránil české zemědělce a chovatele. Vzhledem k tomu, že Ministerstvo životního prostředí nebylo schopno vyhovět našim zásadním požadavkům a tyto zohlednit v projednávaném materiálu, připravovaný Plán péče o vlka obecného odmítáme.

Žádáme Vás tímto o zapracování našich zásadních připomínek do připravovaného Plánu péče o vlka obecného.

V Praze 17. 2. 2020

Ing. Janota Jiří, předseda ČMMJ, z.s.
Mgr. Ing. Jaroslav Šebek, předseda Asociace soukromého zemědělství ČR
Ing. Martin Pýcha, předseda Zemědělského svazu ČR
Ing. Vít Mareš, předseda SCHOK z.s.
Ing. Kamil Malát, Dis., ředitel ČSCHMS, z.s.
Ing. František Winter, předseda Českomoravského svazu zemědělských podnikatelů
Kateřina Urbánková, manager PRO-BIO - Svaz ekologických zemědělců, z.s.
Ing. Davidem Brož, prezident Společnosti mladých agrárníků ČR

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s. se snaží tuto situaci řešit, nyní Vám přeji co nejméně komplikací při odchovu jehňat a kůzlat a úspěšný rok 2020.

Ing. Vít Mareš

Rady plemenných knih koz 19. 2. 2020, Rady plemenných knih ovcí 21. 2. 2020 a na jednání Spolkové rady Svazu 26. 2. 2020.

Všechny níže uvedené sazby jsou stanoveny za jedno kontrolované (evidované) zvíře dle bonitačního stavu bahníc, jehnic, koz, koziček nad jeden rok stáří k datu 30. 6. běžného roku, a to v cenách bez DPH. Sazby dle stavu v aktuálním roce nahrazují sazby dohodnuté dříve při podpisu smlouvy o kontrole užítkovosti nebo sazebníku. K hlášením o vyřazení zvířete doručeným šlechtiteli po 30. 6. běžného roku již nemůže být přihlédnuto.

Dojená plemena koz včetně kříženců (tzv. „mléčná kontrola“) metodou EC:

3-4 ks	1000,- Kč/ks
5-10 ks	800,- Kč/ks
11-100 ks	500,- Kč/ks

Příplatek k základní sazbě pro EC za čtvrtý a každý další odběr vynucený termíny kozlení v roce:

3-4 ks	+ 300,- Kč/ks
5-10 ks	+ 200,- Kč/ks
11-30 ks	+ 100,- Kč/ks

Nedojená plemena ovcí a koz včetně kříženců (tzv. „masná kontrola“):

3-10 ks	500,- Kč/ks
11-30 ks	300,- Kč/ks
31-100 ks	200,- Kč/ks
101 a více ks	150,- Kč/ks

Příplatek k základní sazbě za bahnění/kozlení, které povede k vážení ve více než 2 termínech za rok:

3-10 ks	+ 100,- Kč/ks
11-30 ks	+ 50,- Kč/ks
31-100 ks	+ 20,- Kč/ks
101 a více ks	bez příplatku

NÁKUPNÍ TRHY NA PLEMENNÉ BERANY A KOZLY V ROCE 2020

Datum	Místo konání	Typ klasifikace	Plemena	Hodnotitel
18. 4.	Šindelová	Klasifikace	BG, S, ML, SH	Dvořák
1. 5.	Zlobice	NT	SF, ML, T, kozy BU, AN, B, H	Hošek, Janoš
2. 5.	Rýzmburk	NT	SF, T, BE, ZW, KA, CF, SD, kozy BU, AN, B, H	Vejčík
9. 5.	Michlova Hut'	ENT S	S	Vejčík
15. 5.	Úborsko	NT	SF, OU, KH	Vejčík
16. 5.	Pěnčín	NT	VF, SF, K, BE, V, kozy BU, AN, H	Konrád
23. 5.	Košařiska	NT	SF, OD,T, V, LA, kozy BU, AN, B	Milerski
23. 5.	Sedlčany	NT, ENT VR	CH, SF, KA, AL, NC, VR, kozy BU, AN	Mareš
23. 5.	Raná u Loun	NT	NC, VF	Dvořák
30. 5.	Strakonice	NT	CH, OD, SF, kozy BU, AN, B, H	Vejčík
18. 6.	Modletice	NT	AN	Konrád
26. 6.	Hrusice	Klasifikace	T	Konrád
15. 8.	Ovenálie Zlobice	NT	AL, SF, R, CF, ML, CH, K, ZW, V, KA, kozy AN, BU	Hošek, Konrád
18. 8.	Valašská Bystřice	Klasifikace	LA	Hošek
30. 8.	Země Živitelka České Budějovice	NT	CH, V, VR, R, SF, S, kozy AN	Vejčík

Datum	Místo konání	Typ klasifikace	Plemena	Hodnotitel
3. 9.	Malý Ratmírov	NT	AN	Konrád
4. 9.	Žumberk - Částkov	NT	BE, SF, R, CF, CH, T, kozy H, AN	Hošek, Mareš
5. 9.	Podvíhov	NT	T, SF, CH, VR, kozy B, H, AN, BU	Milerski
5. 9.	Sasnová	NT kozlů	B, H, AN	Mátlová
6. 9.	Nové Město n.Metují	NT kozlů	B, H, AN, BU, ZH	Konrád
8. 9.	Nezvěstice	NT kozlů	B, H, AN	Mátlová
8. 9.	Morkovice	NT kozlů	B, H, AN, BU, K, M	Mareš
10. 9.	Tábor	NT kozlů	B, H, AN, BU, ZH	Mátlová
12. 9.	Zlobice	NT	SF, ML, R, kozy B, H, AN, K, M	Hošek, Mareš, Janoš
16. 9.	Rožnov pod Radhoštěm	NT	T, VF, V, K, SF, R	Milerski
19. 9.	Sedlčany	NT	CH, SF, KA, NC, VR, T, ZW, J, VF, H, kozy AN, BU, ZH	Strnad, Vejčík
24. 9.	Abertamy	Klasifikace	LA, ML, S	Dvořák
25. 9.	Málkavice	NT	SF, ZW	Vejčík
26. 9.	Strakonice	NT	CH, SF, ZW, VR, VF, OD, KH, kozy B, H, AN, BU	Strnad, Vejčík
26. 9.	Podhůra	NT	KA	Mareš
28. 9.	Pěnčín	NT	SF, AL, VF, K, J, V, NC, kozy B,H	Mareš
30. 9.	Žabčice	NT	ZW, SF, CH	Hošek, Janoš
2. 10.	Opatov na Moravě	NT	SF, CH, R	Hošek, Janoš
8. 10.	Lysá nad Labem	ENT ZW, OU NT, ENT ZH	ZW, SF, T, R, CH, ML, OU, BE, kozy B, H	Konrád, Hošek, Dvořák
9. 10.	Lysá nad Labem	ENT CF, R	CF, R	Mareš, Strnad
11. 10.	Lysá nad Labem	ENT AN	AN	Konrád, Strnad
17. 10.	Rýzmburk	NT	SF, T, BE, CF, ZW, H, VR, J, OD, kozy B, H, AN, K	Konrád, Vejčík, Strnad
17. 10.	Zlobice	NT	ZW, ML, SF, K, kozy B, H, AN	Hošek
17. 10.	Slušovice	NT	SF, CF, VF, CH	Mareš, Janoš
17. 10.	Vendryně	ENT OD, NT	CH, T, OD, SF, LA, K, VF, CF	Milerski
23. 10.	Vrbětice	ENT K, NT	K, SF, V	Hošek, Janoš
23. 10.	Úbarsko	NT	ZW, L, SF, R, OD, CH, VF, AL	Vejčík
24. 10.	Lhotka u Telče	NT	SF, K, VF, J, H	Hošek
30. 10.	Nečtiny-Březín	klasifikace	CH, K, BG	Dvořák
3. 11.	Bludovice u N. Jičína	NT	SF, OD, V, VR, T, LA, kozy B, H, AN	Milerski, Janoš
4. 11.	Žilina u Nového Jičína	klasifikace	SF	Milerski, Janoš
12. 11.	Počátky	Klasifikace	K	Hošek
14. 11.	Sedlčany	NT	SF, CH, T, K, CF, OD, KA, kozy B, H, AN, BU, ZH	Konrád

Klasifikace ze stáje:

Horní Dvorce LA - termíny - 28. 2., červen, říjen, hodnotitel Mareš, Hošek

Brníčko LA - termín nestanoven, hodnotitel Milerski

Krmelín LA - termín nestanoven, hodnotitel Milerski

Brocno OU - termín nestanoven, hodnotitel Vejčík

Částkov R - termín nestanoven, hodnotitel Hošek

Za vedení Svazu se jednání zúčastnil ředitel SCHOK z.s. Ing. Jiří Huml, který členy seznámil s novinkami a změnami probíhajícími i chystanými ve Svazu i v ČR.

Hostem shromáždění byla MVDr. Soňa Šlosárková, Ph.D., která všechny chovatele velmi zaujala svojí skvělou přednáškou o prevenci proti kaseózní lymfadenitidě a paratuberkulóze a o doporučeném postupu při zjištění pozitivita stáda. Dále informovala o výsledcích programu „Bakteriální, parazitární a virové infekce v chovech malých přežvýkavců“.

Na závěr shromáždění diskutovali chovatelé s panem ředitelem o problémech, které nás trápí. Hlavním tématem bylo rozšiřování vlnka a problematická ochrana stád, čipové ušní známky a složitý prodej zvířat.

Ing. Jitka Latečková-Fonioková
Foto: Stanislav Seibert

Na podpisy u presence pečlivě dohlížejí paní Tomisová a paní Dziková

■ ZPRÁVA Z KLUBU CHOVATELŮ OVCÍ PLEMENE TEXEL

Vážení chovatelé a příznivci našeho plemene,

na začátku února nám pan Václav Novák oznámil, že z rodinných důvodů skládá svou funkci předsedy klubu TEXEL. Pověřil pana Mgr. Jana Kováče, aby svolal klubovou schůzi a učinil tak další potřebné náležitosti. Tak se také stalo a dne 16. 2. 2020 se konala schůze členů chovatelů klubu TEXEL, kde se po hlasování členů výboru rozhodlo, že novým předsedou se stává Lukáš Neugebauer z Žampachu. Tímto tedy tuto funkci

přebírám a pokusím se ji plnit zodpovědně. Rád bych také touto cestou chovatelům a samozřejmě i chovatelkám plemene ovcí TEXEL pověděl, že je rádi uvítáme v našem klubu a podotýkám, že podmínkou vůbec není produkce plemenných ovcí, ale chuť se setkat a popovídat si o tomto, jak jsem už léta přesvědčen, perspektivním masném plemenu s budoucností.

S přátelským pozdravem všem

Lukáš Neugebauer
Email: lukas.neugebauer@seznam.cz
Tel.: 732 661 918

■ JAK JE U NÁS

Vážení chovatelé a další příznivci ovcí a koz, připravili jsme pro Vás novou rubriku, ve které bychom rádi postupně představili chovy ovcí a koz v celé České republice. Zeptali jsme se, co jim chov přináší a jak vidí jeho budoucnost. Věříme, že tyto

osobnější stránky Vás potěší i inspirují. Pokud byste nám i vy chtěli své hospodářství představit, napište nám.

Těšíme se na vaše reakce

Redakce Zpravodaje SCHOK

■ ZVOZD HORÁCKO OPATOV

Představte našim čtenářům své hospodářství.

ZVOZD Horácko Opatov hospodář na pomezí okresů Jihlava a Třebíč na výměře 3400 ha v průměrné nadmořské výšce zhruba 600 m n. m. Družstvo vzniklo sloučením tří podniků a v dnešní podobě funguje od transformace v roce 1992. Hlavními činnostmi jsou rostlinná a živočišná výroba. V rostlinné výrobě se podnik věnuje především pěstování obilnin, kukuřice, řepky, píce, konzumních brambor a sadby. Naší snahou je v maximální míře uplatnit produkci brambor přímým spotřebitelům. Dodáváme brambory ve slupce, loupané, krájené a nově i předvařené. Živočišná výroba se zabývá chovem červenostrakatého skotu s tržní produkcí mléka, chovem prasat a chovem ovcí. Jatečná zvířata dodáváme jak živá, tak v jatečné úpravě.

Chovem ovcí se družstvo zabývá nepřetržitě od 50. let 20. století až po současnost. Do 80. let se chov specializoval na produkci vlny, s tím souvisí uznání šlechtitelského chovu stavropolského merina. Pokles ceny vlny, který zapříčinil celkový útlum v chovu ovcí, ovlivnil i nás. Počátkem 90. let bylo

přikročeno k převodnému křížení na plemeno suffolk, kde pro urychlení bylo využito mimosezónního připouštění s řízeným světelným režimem a nákupu čistokrevných zvířat. Uznávací řízení šlechtitelského chovu ústřední výběrovou komisí proběhlo 13. 4. 1994. Po uznání šlechtitelského chovu jsme se postupně začali specializovat na produkci plemenných zvířat. Od druhé poloviny 90. let probíhají v Opatově nákupní trhy

beranů, které si záhy našly pevné místo v kalendáři akcí chovatelů ovcí.

Naší snahou bylo a je maximální využití pastvy, a to jak u bahníc v základním stádě, tak i při odchovu jehnic a beranů. Pastva probíhá jak na ohrazených pastvinách, tak s pomocí pasteveckých psů na volně přístupných trvalých travních porostech a strništích. S využitím pastvy souvisí bahnění, kdy počátek období bahnění nastává po polovině března tak, aby do doby obrůstu pastvin proběhlo maximální množství porodů. Ovce jsou u nás k vidění na pastvinách celoročně, mimo dnů s extrémně nepříznivým počasím. Již více než 20 let se nám daří ročně produkovat 30-40 plemenných beránků. Jsme přesvědčeni, že díky způsobu odchovu jsou plemenná zvířata z našeho chovu odolná a adaptabilní.

Co vám chov přináší (mimo ekonomický prospěch)?

Díky dlouholeté tradici chovu ovcí a šlechtitelského chovu se družstvo dostalo do podvědomí chovatelské i laické veřejnosti. S některými chovateli se rádi setkáváme na našem nákupním trhu již více než dvacet let.

Přináší možnost radosti a uklidnění, v naší ne vždy radostné zemědělské činnosti, při pohledu na spokojené se pasoucí stádo. Ovce jsou také důležitým prvkem udržování krajiny, kdy pastva ovcí neodmyslitelně patří do opatovského okolí již po dlouhá desetiletí.

Jak vidíte budoucnost svého chovu?

Chtěli bychom nadále produkovat kvalitní plemenná i jatečná zvířata. Úspěšnost chovu především souvisí s ochotou a kvalitou lidí, kteří se o stádo starají. V souvislosti s tím je třeba poděkovat všem, kteří se na budování chovu ovcí v našem podniku podíleli. Především bychom při této příležitosti chtěli vzpomenout na paní Ing. Věru Taufarovou, která byla jak u budování šlechtitelského chovu, tak i u počátku organizace nákupních trhů. Dalším, komu děkujeme, je dlouholetý technik Jaroslav Kruba. Nejvýznamnější podíl na budování a nynější úrovni chovu ovcí má ovčák p. Pavel Mátl. Děkujeme za více než třicet let trvající neúnavnou práci v chovu ovcí a výsledky, kterých jsme dosáhli.

Kolektiv autorů ZVOZD Horácko

■ FARMA DOJNÝCH A KAŠMÍROVÝCH KOZ - SEDLÁKOVI ZE ŠOŠŮVKY

Naše hospodářství se nalézá v severní části Moravského krasu. Tím je dáno i určité omezení v naší činnosti. Část ploch je v I. zóně, kde se musí jen sekat bez možnosti ošetření luk nebo jejich spásání. V současné době obhospodařujeme kolem 55 hektarů, 2/3 jsou louky a pastviny, 1/3 je orná půda. Počet koz základního stáda se pohybuje podle průběhu sezony mezi 150-190 kusy a k tomu 40-50 mladých koziček v odchovu. Vzhledem k tomu, že tato část Moravského krasu leží v pásmu srážkového stínu, vyvstává poslední dva roky problém se sklizní objemných krmiv.

Dnes patříme k nejstarším kozím farmám v republice, základ byl položen v letech 1990-1993. Na jedné straně dnes hospodářství dává smysluplnou činnost rodině i zaměstnancům, na druhé je stále organizačně, odborně a hlavně administrativně náročnější (např. poslední radostné „vyrovnání podnikatelského prostředí“ s EET). Pořád ale pocit uspokojení z hmatatelných výsledků práce v podobě všech našich výrobků nás víc uspokojí než výše uvedené.

Címrman tvrdí, že budoucnost je v aluminii. My tvrdíme, že těch skoro 8 miliard lidí chce jíst a chce jíst stále lépe. A my se jim to snažíme vyplnit. Pokud se v budoucnu více z nás bude zajímat o to, co jí, snad takové farmy jako naše bude prosperovat. Úskalí je samozřejmě mnoho - počasí, voda, vlastnictví půdy, nákazová situace, vláda i parlament. Doufáme v rozum, odbornost a pokorný přístup k práci i přírodě.

MVDr. Jan Sedlák

■ MISTROVSTVÍ SVĚTA VE STŘÍHÁNÍ OVCÍ

Ano, vážení chovatelé a kolegové stříhači ovcí, je to už tak, opět se rok s rokem sešel, a tak se konalo celosvětové mistrovské klání ve stříhání ovcí. Tentokrát byla hostitelskou a pořádající zemí Francie, která byla nominována při minulém ročníku této prestižní soutěže na Novém Zélandu, o tom jsem Vás však v minulém článku informoval. Místem, kde se vše odehrávalo, bylo město Le Dorat v provincii Limoges. Za Českou Republiku jsem se nominoval já, Lukáš Neugebauer, a David Zdrha (kapitán) do soutěže ve stříhání ovcí s elektrickými nůžkami. Karel Švarc soutěžil ve stříhání ovcí s ručními nůžkami a za našeho manažera jel „náš“ Thierry Delhomme (pro ty, kteří jej neznají, podotýkám, že v ČR žije již přes 30 let a aktivně se také po tu dobu angažuje ve Svazu chovatelů ovcí a koz, je místopředsdou stříhačů ovcí v ČR), jenž jako rodilý Francouz neměl problém s francouzštinou jako zbytek naší výpravy.

V sobotu 29. 6. 2019 jsme se ranních hodinách vydali osobním autem směr Francie, ještě téhož dne navečer jsme skutečně na začátek Francie dorazili a přenocovali. Ráno v neděli jsme opět pokračovali a projížděli krajinou, abychom jsme se přiblížili k místu určení. Večer jsme přenocovali v penzionu na farmě, která byla naším směrem, a pak dalšího dne, což bylo pondělí 1. 7. 2019, jsme dojeli do cíle naší cesty nedaleko města Le Dorat, kde bylo pro naši výpravu zařízeno pořadateli

Maskot soutěže

rozmnožují se nepohlavně (partenogeneticky). K nakažení dochází průnikem infekčních larev přes kůži, pozřením larev z prostředí a u mláďat před odstavením sáním mateřského mléka. Infekce je závažná hlavně pro mláďata, dospělé ovce a kozy po porodu vylučují larvy mlékem, ale zdravotní problémy jsou výjimečné. Kontaminace prostředí larvami je zásadní pro přenos a napomáhá mu souběžná neparazitující pohlavní generace (samci a samice) v prostředí. Jak parazitární (partenogenetická samička), tak neparazitární populace živíci se biologickým odpadem produkují vajíčka, z nichž se vyvíjejí buď budoucí parazité, nebo volná populace. Hlavním rizikem je držení v kotcích s vysokou podestýlkou, která umožňuje rozvoj pohlavní populace samců a samic a přežívání infekčních larev. Onemocnění se projevuje průjmy, hubnutím, u mláďat před odstavením dýchacími potížemi, kašlem a horečkou. Na méně osrstěných místech lze pozorovat zčervenání kůže. V rámci diferenciální diagnostiky zvažujeme kokcidiózu postihující stejnou věkovou kategorii. Účinnou terapii zajistíme aplikací alben-dazolu, fenbendazolu a ivermektinu. Levamizol, který je součástí některých anthelmintických přípravků, např. First Drench, je proti strongyloidóze neúčinný. Našimi letošními pacienty byla špatně rostoucí jehňata, která byla kvůli kontrole držena v kotcích. Trpěla průjmy a jejich zdravotní stav se přes kvalitní výživu nezlepšoval. Až vyšetření trusu prokázalo příčinu nálezem vajíček *Strongyloides papillosus*.

Základem kontroly vzniku rezistence je správná volba léčebného přípravku, odpovídající dávkování a pečlivá aplikace. Kontrolní vyšetření trusu se provádí 7 až 14 dní po akci. Nemusí zahrnovat všechna odčervená zvířata, ale stačí úměrně počtu, avšak z několika desítek odčervěných vybereme nejméně 6. Odčervení ovcí a koz ve špatném zdravotním stavu je lépe potvrdit kontrolním vyšetřením trusu u více jedinců. Karanténa prováděná u nových zvířat je zásadním opatřením

proti zavlečení rezistentních parazitů do chovu. Všechna zvířata musí být odčervena a po 1 až 2 týdnech je nutné znovu zaslat vzorky trusu na kontrolní vyšetření. Pokud zvažujete přesun stáda na novou pastvinu, odčervení je třeba provést týden až 10 dní před přesunem, abychom zamezili kontaminaci nové pastviny pouze rezistentními kmeny parazitů.

Prevence helmintóz prochází velkými změnami a je třeba si zvyknout a využívat nové poznatky, protože zkušenosti z poslední doby ukazují, že se to vyplatí. Kvalitní výživa s dostatkem všech nezbytných komponent je podmínkou pro funkci aktivního a spolehlivého imunitního systému, který si sám dokáže poradit s různými patogeny včetně parazitů. Pomáhá i výsev některých rostlin obsahujících látky s efektivitou proti parazitům, např. čekanka a dobromysl na pastvinách. Chovatelskou aktivitu zaměřenou na výběr rezistentních jedinců odolávajících infekcím v kombinaci s jedinci tolerantními parazitární zátěží je určitě možné spojit zároveň s výběrem zvířat odpovídajících produkčních vlastností. Vyšlechtění takových „zázračných“ jedinců je sice běh na delší trať, ale výsledky se postupně budou dostavovat. Při sledování zdravotního stavu zvířat je možné využívat relativně jednoduché diagnostické metody založené na klinických příznacích jako je anémie, průjem a hubnutí, které doplníme dle uvážení vyšetřením vzorků trusu a v případě aplikace anthelmintika zkontrolujeme účinnost. V budoucnu se snad objeví i možnosti vakcinace proti závažným parazitům. V Austrálii již testují vakcínu Barbevax proti hemonchóze. Při dobré organizaci managementu chovu se podaří potlačit parazity na přijatelnou míru.

Prof. MVDr. Vlasta Svobodová, CSc., DipEVP
svobodovav@vfu.cz

■ Kaseózní lymfadenitida v aktuálních otázkách a odpovědích

1. Jaké jsou příznaky nemoci?

Hlavní příznak nemoci je vlastně vyjádřen přímo v názvu onemocnění Kaseózní lymfadenitida (CLA). Lymfadenitida znamená zánět mízních uzlin a kaseózní značí sýrovitý, tj. popisuje typický vzhled jejich patologického obsahu. Alternativní starší název - pseudotuberkulóza - zase vyjadřuje podobnost k tuberkulóze, protože i při ní se tvoří zprvu opouzdřená, později otevřená zánětlivá ložiska. Zjednodušeně jde o zduření, zhnisání některých mízních uzlin (jedné či více), buď vnějších - nejčastěji na hlavě, či vnitřních - zejména v plicích (Šlosárková a Fleischer, 2019).

2. Jak vypadá situace s výskytem v ČR?

V ČR nepatří CLA mezi nálezky povinné hlášení, tj. její výskyt v ČR není mapován národní autoritou. Nejsou tedy k dispozici reprezentativní čísla o jejím dřívějším výskytu. V roce 2019 začalo ve Výzkumném ústavu veterinárního lékařství, v. v. i. v Brně řešení výzkumného projektu MZe QK 1910082 „Bakteriální, parazitární a virové infekce v chovech malých přežvýkavců“, vedeného Mgr. Dziedzinskou, Ph.D., který má mimo jiné za cíl propracovat a rozšířit metody diagnostiky této nemoci a zvýšit mezi chovateli v ČR povědomí o CLA.

V rámci řešení tohoto projektu byl proveden sérologický screening výskytu protilátek proti původci CLA v ČR. Vyšetřeno bylo jednorázově 2 174 vzorků krví, tj. zvířat (přednostně starších) reprezentujících 40 chovů ovcí a koz z 11 krajů ČR (nejvyšší zastoupení Moravskoslezský (10 chovů), Jihomoravský (8) a Jihočeský (8) kraj). Přítomnost specifických protilátek, tj. séropozitivita, byla zjištěna ve zhruba třetině vyšetřených chovů (ve 14 ze 40, což je 35 % chovů), přičemž v jednotlivých chovech se pohybovala mezi 1-62 %, průměr byl 18,9 % séropozitivních zvířat, ačkoli medián (střední hodnota) činil jen 10,5 % séropozitivních zvířat z vyšetřených.

3. Jak dochází k šíření CLA?

Corynebacterium pseudotuberculosis, tj. bakterie způsobující toto onemocnění, se šíří ze zvířete na zvíře zejména přímým kontaktem s hnisem vytékajícím z podkožních abscesů, nebo nepřímo prostřednictvím nástrojů, zařízení či krmiva kontaminovaných materiálem z abscesů. Bakterie pronikají do zvířat hlavně poraněnou kůží, ale mohou vniknout do organismu i přes sliznice dýchacího, resp. trávicího systému. Vhodná místa vstupu infekce vznikají hlavně při stíhání ovcí, tam navíc může dojít k přímé kontaminaci nůžek. Stejně tak se ale nemoc může přenášet při vakcinacích/injekčních aplikacích, pokud se jedna jehla používá na víc zvířat, při kastracích nebo krácení ocásků i při nasazování ušních známek. Drobná

poranění si mohou zvířata způsobit i sama vzájemným trkáním, o trnité křoví nebo nevhodný materiál ohrad. C. pseudotuberculosis může přežít v půdě a prostředí několik měsíců a zůstává zdrojem infekce. V případech, že se abscesy nacházejí v plicích, je ale původce přenášen i sekrety z dýchacího aparátu, např. výtokem z nosu nebo při kašli. Ve vzácných případech může být C. pseudotuberculosis přítomno i v mléce.

4. Jaké diagnostické metody jsou dostupné pro CLA?

Pro diagnostiku CLA můžeme využít dvou metod, resp. postupů. Prvním je bakteriologická kultivace obsahu abscesu, kterou provede mikrobiologická laboratoř, např. státní veterinární ústav (SVÚ). U živých zvířat je použitelná, pokud jsou u nich k nalezení podkožní abscesy. Z mrtvých zvířat je možno (navíc) zaslat plíce (i bez viditelných abscesů), retroperitoneální mízní uzliny, příp. vemen. Jde o přímý průkaz původce v lézi a tudíž nejpřesnější metodu diagnostiky CLA u individuálního zvířete. Kultivace je přitom relativně jednoduchá a rozpoznání vykultivovaného původce je snadné.

Druhou možností je průkaz přítomnosti protilátek specifických proti C. pseudotuberculosis v krvi zvířete. Jde o nepřímý průkaz infekce založený na faktu, že po průniku původce do organismu dochází k rozvoji imunitní reakce spojené mimo jiné i s tvorbou specifických protilátek. V ČR je od roku 2015 dostupné komerční sérologické vyšetření pomocí testu ELITEST CLA od Hyphen BioMed, Francie (nabízeno SVÚ). Výhodou sérologického vyšetřování je relativně snadná možnost rychlého otestování velkého množství zvířat minimálně invazivní metodou. Na druhou stranu nevýhodou těchto testů může být mj. falešně negativní výsledek v počátečních stádiích infekce, kdy v krvi ještě nekoluje dostatečné množství specifických protilátek (jeho vytvoření trvá několik týdnů).

5. Co znamená pozitivní nebo negativní výsledek sérologického vyšetření?

Sérologické testy se u hospodářských zvířat obecně používají především jako „zrcadlo“ stavu stáda, tj. aby se zjistilo, zda a do jaké míry je sledované stádo nakaženo, a hlavně k dlouhodobému monitorování dynamiky vývoje infekce ve stádu. Bývají na nich založeny i ozdravovací programy, a to i přesto, že nejsou 100% spolehlivé pro určení přítomnosti/nepřítomnosti infekce u každého jednoho zvířete.

Konkrétně pro CLA není nikde v Evropě k dispozici pro monitoring lepší test než uvedená ELISA. Specifičnost, resp. specifita, výše uvedeného CLA testu je asi přibližně 98 %, což znamená, že průměrně asi dva ze sta výsledků budou falešně pozitivní, tj. laboratoř vydá pozitivní výsledek, i když zvíře dané protilátky nemá. (Sérologie může také obecně detekovat protilátky ze zvládnutých infekcí prodělaných v minulosti, i když u CLA se předpokládá, že zvíře jednou infikované zůstává infikované doživotně).

Stáda s vyšším podílem séropozitivních zvířat velmi pravděpodobně mají zvířata infikovaná C. pseudotuberculosis, stáda s velmi malou nebo nulovou séropozitivitou naopak pravděpodobně žádná infikovaná zvířata nemají. Zvířata v pozitivním stádu jsou ohrožena vývojem abscesů a stádo by mělo být pravidelně klinicky vyšetřováno na přítomnost viditelných podkožních abscesů. Titry protilátek u jednotlivých zvířat ale nekorelují dobře s rizikem vzniku abscesu.

Z výše uvedených důvodů je třeba sérologické výsledky pro jednotlivá zvířata interpretovat s opatrností a pokud je

to možné, provést u séropozitivních zvířat potvrzení výsledků jiným sérologickým testem, nebo alespoň opakovaně vyšetřit s odstupem minimálně několika týdnů. Ovšem i opakovaně pozitivní výsledek může teoreticky představovat přetrvávající, ale jen zkrácenou séropozitivitu (bez infekce zvířete C. pseudotuberculosis). Na druhou stranu je sérologické vyšetření jediný dostupný a relevantní způsob testace možné přítomnosti infekce.

Chovatel by měl zpozornět zejména v případech, kdy je ve stádě zjištěna séropozitivita u velkého, tj. dvouciferného procenta zvířat (případně navíc ve vysokých titrech protilátek) a pokud jejich podíl navíc narůstá (viz násl. odpověď). Celkově je potřeba výsledky sérologického vyšetření stáda interpretovat dohromady s dalšími informacemi – zejména s četností nálezů abscesů (a jejich kultivací), se znalostí víceleté zdravotní historie stáda, s informacemi o stavu vnitřních mízních uzlin z porážek zvířat apod.). Mělo by být doplněno cíleným bakteriologickým vyšetřením (viz výše).

6. Jak často a která zvířata mám sérologicky vyšetřovat?

CLA se řadí mezi chronické infekce, u kterých se klinické příznaky vyvíjejí v řádu měsíců od nakažení a protilátky jsou i při experimentální infekci detekovatelné nejdříve po 15 dnech od infekce. Opakování sérologického vyšetření celého stáda či reprezentativních zvířat má význam především pro sledování vývoje rozsahu promoření stáda, zejména pokud byla přijata opatření k tlumení nákazy ve stádu (prověřování jejich účinnosti). Frekvence vyšetření musí vycházet z předchozích výsledků, ze zvolené strategie tlumení nebo z rizika zavlečení nákazy. Např. v hornorakouském projektu monitoringu a tlumení CLA běžícím od r. 2010, do kterého se během prvních let zapojilo 140 chovů, odběry za chov probíhaly v intervalu 12–24 měsíců. U větších stád bylo iniciálně a pro potvrzení negativního statusu stáda odebráno 20–30 nejstarších samic + všichni plemenci + nová zvířata, která přibyla z chovů bez potvrzené negativity. U chovů s CLA se preferovalo odbírat všechna zvířata – u ovcí od věku 1 rok, u koz od věku 6 měsíců.

Zásadní sérologický screening je v ČR potřeba uplatňovat při získávání nových zvířat do stáda. Upřednostněno by mělo být sérologické testování stáda původu ještě před dovozem zvířat. Pokud nejsou k dispozici výsledky/certifikát stáda původu, měla by být nová zvířata umístěna do karantény a testována dvakrát (s odstupem 30 dnů) před zavedením do negativního stáda. Spolehlivost, že nová zvířata nejsou infikována C. pseudotuberculosis, u vyšetřování pouze nových zvířat je ale značně menší než monitorování/testování stáda původu. Optimální je tedy pořizovat zvířata ze stáda, které je dlouhodobě na CLA testováno a deklarováno jako negativní.

7. Jak mohu pracovat s pozitivními zvířaty, resp. tlumit CLA ve stádu?

Postupy tlumení CLA závisí na stupni promoření stáda, ekonomických a technických možnostech chovatele a přijatém chovatelském cíli.

Protože CLA je chronická infekce, mělo by být úsilí zaměřeno na zabránění šíření na neinfikovaná zvířata. Prvním krokem je tedy identifikace pravděpodobně infikovaných zvířat ve stádě, což lze provést kombinací vyšetření mízních uzlin, nalezením zvířat s vnějšími abscesy, potvrzením infekce bakteriologickým

vyšetřením patologicky změněných mízních uzlin, resp. jejich obsahu a sérologickým screeningem.

U stád, kde se CLA klinicky manifestuje, by pro vysoké riziko šíření infekce (viz výše) měla být zvířata s klinickými změnami (po nebo i bez laboratorního potvrzení) a séropozitivní zvířata (při počtu zvládnutelném obměnou stáda) vyřazena. Následovat by měla důkladná sanace stájí, odstranění veškeré podestýlky a povrchové vrstvy zeminy a dezinfekce ustájení roztokem např. chlorhexidinu, jodových preparátů apod. Zvířata starší šesti měsíců by měla být pravidelně (např. každých šest měsíců) sérologicky pomocí ELISA metody vyšetřována. Dubiózní a pozitivní zvířata je pro potřeby určení pozitivivity vhodné konfirmovat druhým sérologickým testem a sérologicky pozitivní kusy vyřadit. Po dosažení séronegativity stáda lze frekvenci vyšetřování prodloužit.

U stád bez klinických příznaků CLA a bez anamnézy jejího předchozího výskytu je možno se omezit pouze na sérologický screening ke stanovení prevalence séropozitivnosti ve stádě a zejména na sledování jejího vývoje. Frekvence a rozsah screeningu by měl být založen na předchozí prevalenci ve stádu (v předchozích testech stáda) a riziku zavlečení (úroveň biologické bezpečnosti u nových zvířat vstupujících do stáda a zvířat účastnících se vnějších událostí – výstav či svodů). Dubiózní a pozitivní výsledky jednoho testu je pro potvrzení pozitivnosti vhodné konfirmovat druhým sérologickým vyšetřením s alespoň měsíčním odstupem. Sérologicky potvrzená pozitivní zvířata nemusí nutně představovat zásadní riziko šíření infekce, mohou být chována v samostatném stádu a vyřazována dle ekonomických možností chovatele. Výjimečně mohou sérologicky pozitivní kusy představovat i jedince, kteří se s infekcí setkali již dříve a dokázali se s ní vyrovnat (bezpečně ji ohraničit, případně i snad eliminovat), u takových zvířat by měl být

v opakovaných testech pozorovatelný postupný pokles koncentrace specifických protilátek proti CLA.

Dospělá zvířata s respiračním onemocněním nebo chřadnoucí by ve stádu s CLA měla být umístěna do karantény, protože to mohou být příznaky abscesů v plicích nebo v břišních orgánech. Všechna taková zvířata a zvířata, která uhynou nebo jsou nutně odporazena, by měla být podstoupena patoanatomickému vyšetření (nebo alespoň předileční orgány) a mízní uzliny, případně abscesy by měly být vyšetřeny mikrobiologicky, aby byla CLA s co největší pravděpodobností vyloučena jako příčina úhynu, případně chřadnutí.

Závěrečná poznámka:

Řada viditelných podkožních abscesů (zejména u koz) je způsobena jinými běžnými původci, kteří nezpůsobují nákazu. Jde o abscesy (zejména pokud je naleznete ojedinele, nebo mimo typická místa) vzniklé v souvislosti s přímým poraněním kůže a infikování místa poranění běžnou hnisavou mikroflórou, bez potenciálu šíření ve stádu. Oproti tomu cílenou diagnostiku (a bezpečné ošetřování!) je nezbytné provádět zejména tehdy, pokud se abscesy vyskytují na typických místech a pokud jejich výskyt v chovu stoupá (CLA je nákaza případně přenosná i na člověka!).

Poděkování: Za odborné posouzení a doplnění článku patří poděkování RNDr. Jiřímu Salátovi, Ph.D. a MVDr. Petru Fleischerovi, Ph.D.

Práce vznikla za finanční podpory Ministerstva zemědělství, grantového projektu NAZV QK 1910082 a MZe-RO0518.

MVDr. Soňa Šlosárková, Ph.D.,
Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v. v. i.

Literatura:

Dercksen, DP, ter Laak, EA, Schreuder, BEC. Eradication programme for caseous lymphadenitis in goats in the Netherlands. *Veterinary Record*, 1996, 138:237.

Kuria JK, Mbutia PG, Kang'ethe EK, Wahome RG. Caseous lymphadenitis in goats: the pathogenesis, incubation period and serological response after experimental infection. *Vet Res Commun.*, 2001, Feb;25(2): 89-97.

Baird, GJ, Fontaine, MC. *Corynebacterium pseudotuberculosis* and its role in ovine caseous lymphadenitis. *J. Comp Path*, 2007, 137:179-210.

Šlosárková, S, Fleischer, P. KASEÓZNÍ LYMFADENITIDA, CO O NÍ VÍME. *Zpravodaj SCHOK* 2019(2): 27-30.

Evermann, J. Caseous lymphadenitis of sheep and goats. <https://waddl.vetmed.wsu.edu/animal-disease-faq/caseous-lymphadenitis>. Navštíveno 12. 02. 2020.

■ Paratuberkulóza, pseudotuberkulóza a parazitární infekce v chovech malých přežvýkavců

V roce 2019 bylo zahájeno řešení výzkumného projektu Ministerstva zemědělství (QK1910082), který se zabývá vybranými nákazami v chovech malých přežvýkavců. Informace o projektu byly na začátku roku 2019 uveřejněny na webových stránkách Svazu chovatelů ovcí a koz a ve Zpravodaji SCHOK č. 1/2019. V rámci projektu byla navázána spolupráce se 45 chovateli z 11 ze 13 krajů v České republice. Nejvíce chovatelů se zapojilo z Moravskoslezského, Jihomoravského a Jihočeského kraje. V největší míře byly zastoupeny chovy ovcí (27*). Jedenáct farem se specializovalo na chov koz a na sedmi farmách byly chovány jak kozy, tak i ovce.

PARATUBERKULÓZA A PSEUDOTUBERKULÓZA

V roce 2019 bylo odebráno 2 174 vzorků srážlivé krve ze 40 přihlášených chovů. Krve byly odebírány v rámci kontroly zdraví nebo dle domluvy s chovatelem. V rámci chovu bylo odebíráno vždy 25 % zvířat z chovu, minimálně 50 zvířat. Odebírány byly dospělé samice, kategorie bahnice a kozy, a dále aktuálně v chovech působící plemeni. Séra získaná po stažení krve byla vyšetřena na přítomnost protilátek proti původci pseudotuberkulózy (kaseózní lymfadenitida, CLA) a paratuberkulózy (PTB). Výsledky tohoto prvotního testování měly za cíl zjistit promořenost testovaných chovů na tyto choroby a současně dát chovatelům informaci o tom, jak to v jejich chovech z hlediska sledovaných onemocnění vypadá.

Testování na paratuberkulózu prokázalo protilátky v 16 ze 40 sledovaných chovů (40 %; alespoň 1 pozitivní výsledek na

■ DOTACE PRO CHOVATELE OVCÍ A KOZ V ROCE 2020

Dotace, které administruje náš Svaz, se týkají jen malých a středních podniků (MSP). MPS – Kategorie mikropodniků, malých a středních podniků (MSP) je složena z podniků, které zaměstnávají méně než 250 osob a jejichž roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR.

V loňském roce byly dotace na plemenné berany a kozy vyplaceny v nezkrácené sazbě na krmný den, tj. 17 Kč u beranů a 20 Kč u kozlů. Zachování této skutečnosti Vám nemůžeme garantovat, bude záležet na požadavcích všech chovatelů, kteří tyto národní dotace čerpají.

V roce 2020 bude i nadále tyto dotace administrovat náš Svaz, ale předkládat je budeme k vyřízení přímo SZIF. Vyplacení se bude řídit zákonem o SZIF a může tedy dojít k některým změnám, které nyní neumíme odhadnout. Budeme se snažit, aby dopady na Vás, chovatele, byly co nejmenší.

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Účel

Na základě zákona č. 154/2000 Sb. a vyhlášek MZe ČR, kterými se provádějí některá ustanovení zákona č. 154/2000 Sb., a zákona č. 166/1999 Sb. zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat.

2.A.e. Kontrola užitkovosti, výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a posuzování a kontrola dědičnosti užitkových vlastností a zdraví vyjmenovaných hospodářských zvířat

Předmět dotace

2.A.e.1. Kontrola užitkovosti

2.A.e.1.a. Podpora chovatelů, jehož vyjmenovaná hospodářská zvířata jsou zařazena do KU, oprávněným osobám zajišťujícím KU. Podpora chovatelům bude poskytnuta prostřednictvím oprávněných osob, které zajišťují KU, z toho oprávněná osoba obdrží, pokud se jedná o skot 8 %, pokud se jedná o ostatní vyjmenovaná hospodářská zvířata 4 % z přiznané dotace za účelem zajištění administrace.

ovce a kozy

- **2.A.e.1.a.0.1.** u ovcí do 150 Kč za 1 kus, zapojený v KU
- **2.A.e.1.a.0.2.** u ovcí s prováděnou kontrolou mléčné užitkovosti do 300 Kč za 1 kus, zapojený v KU
- **2.A.e.1.a.K.** u koz do 300 Kč za 1 kus, zapojený v KU

ovce a kozy

- **2.A.e.1.b.2.** u ovcí do 9 Kč na 1 kus v KU dojených plemen v chovech, kde je prováděna kontrola mléčné užitkovosti
- **2.A.e.1.b.3.** u koz do 7 Kč na 1 kus v KU dojených plemen

2.A.e.2. Výkonnostní zkoušky, kontrola dědičnosti, odhad plemenné hodnoty

2.A.e.2.i. Podpora chovatelů na plemenného berana pocházejícího z chovu zapojeného v KU a zapsaného do PK s přiděleným ústředním registrem chovaného v době od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2020.

- **2.A.e.2.i.** do 17 Kč na jeden krmný den

2.A.e.2.j. Podpora chovatelů na plemenného kozla pocházejícího z chovu zapojeného v KU a zapsaného do PK s přiděleným ústředním registrem chovaného v době od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2020.

- **2.A.e.2.j.** do 20 Kč na jeden krmný den

2.A.e.2.k. Podpora chovatelů na plemenného berana nebo kozla s doloženou plemennou hodnotou, vybraného uznaným chovatelským sdružením do plemenitby a prodaného a zařazeného v elitních třídách v období od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2020.

- **2.A.e.2.k.1.** do 3 500 Kč na 1 kus berana
- **2.A.e.2.k.2.** do 3 500 Kč na 1 kus kozla

2.A.e.3. Podpora testování

2.A.e.3. Podpora osobě oprávněné k testování a posuzování vyjmenovaných hospodářských zvířat a chovatelským podnikům prasat.

2.A.e.3.e. Podpora osobě oprávněné k testování a posuzování ovcí nebo koz na provádění testů výkrmnosti a jatečné hodnoty, provozované příslušným uznaným chovatelským sdružením.

- **2.A.e.3.e.** do 15 000 Kč na 1 prověřenou skupinu v roce

Z ORGANIZAČNÍCH DŮVODŮ SE LETOŠNÍ ROČNÍK VELETRHU TECHAGRO NEKONÁ. PROBĚHNE V ROCE 2021

SCHOK NA VELETRHU TECHAGRO

Po dvou letech se na brněnském výstavišti otevrou brány mezinárodního veletrhu zemědělské techniky TECHAGRO 2020. Veletrh se koná ve dnech 31. 3. až 4. 4. Spolu s Techagrem se na výstavišti konají ještě mezinárodní lesnický a myslivecký veletrh SILVA REGINA a veletrh BIOMASA, který je zaměřený na obnovitelné zdroje energie v zemědělství a lesnictví.

V rámci doprovodného programu se na výstavišti představí i náš Svaz. Expozici návštěvníci najdou na venkovní

ploše u pavilonu H. Srdečně zveme všechny naše členy i jejich rodinné příslušníky. Bližší informace ke vstupnému naleznete v Aktualitě na první straně tohoto čísla. Součástí našeho stánku bude ukázka zpracování vlny (ve spolupráci s Klubem zpracovatelů vlny a jiných přírodních materiálů), stříže ovcí a samozřejmě nemůže chybět malé občerstvení – ovčí kotlík a výborné klobásy.

Těšíme se na vás

Ing. Jiří Huml

Z ORGANIZAČNÍCH DŮVODŮ SE LETOŠNÍ ROČNÍK VELETRHU TECHAGRO NEKONÁ. PROBĚHNE V ROCE 2021

BRNĚNSKÉ ZEMĚDĚLSKÉ A LESNICKÉ VELETRHY SE ZAMĚŘÍ NA HOSPODAŘENÍ V DOBĚ KLIMATICKÉ ZMĚNY

Od 31. března do 4. dubna proběhnou na výstavišti v Brně Mezinárodní veletrh zemědělské techniky TECHAGRO, Mezinárodní lesnický a myslivecký veletrh SILVA REGINA a Veletrh obnovitelných zdrojů energie v zemědělství a lesnictví BIOMASA. Tento celek patří mezi tři největší veletrhy svého druhu v Evropě, na téměř 90 tisících čtverečních metrech se prezentuje přes 700 vystavovatelů a navštívuje ho přes 110 tisíc návštěvníků. Ročník 2020 zcela zaplní brněnské výstaviště a proti minulým ročníkům se rozšíří i doprovodný program. Jak výstavními expozicemi, tak doprovodným programem se prolíná téma udržitelného hospodaření v době klimatické změny.

Na veletrhu TECHAGRO se představí světové značky zemědělské techniky, které obsadí většinu ploch brněnské výstaviště. Návštěvníci uvidí aktuální modelové řady a novinky, jsou přihlášení lídři trhu ze všech oborů zemědělské techniky. Na výstaviště přijedou vystavovatelé z 16 zemí, mezi nimi oficiální účast ruských výrobců zemědělské techniky a rekordní účast rakouských vystavovatelů. TECHAGRO je od letošního ročníku důsledně zaměřeno na rostlinnou výrobu, na výstavišti bude několik specializovaných hal věnovaných posklizňovým technologiím (A1), osivům, hnojivům, institucím (C), postřikovačům a preciznímu zemědělství (B). Nově je vystavena zemědělská technika v pavilonu G2, doplněna o náhradní díly a agregáty zemědělských strojů. Součástí veletrhu TECHAGRO je i včelařská výstava spojená s prodejem včelařského vybavení a produktů v přízemí pavilonu E.

Veletrh SILVA REGINA bude umístěn v pavilonu Z a jeho okolí, uvnitř pavilonu Z najdou návštěvníci hlavně expozice související s myslivostí, na volných plochách se bude prezentovat lesnická technika. Vystavovatelé veletrhu BIOMASA budou prezentovat především energetické využití dřevní hmoty. Myslivecká část SILVA REGINA bude především prodejní s potřebami pro pobyt v přírodě, zbraněmi, optikou a oblečením.

Doprovodný program všech tří veletrhů se bude věnovat hlavně hospodaření v době klimatické změny. Ve středu a ve čtvrtek proběhnou konference „Půda pro dnešek i příští generace“ a „Zemědělství 4.0“, další programy budou probíhat na stáncích spolupracujících institucí. Zájemci o účast na konferencích se musí registrovat předem, odkazy na registraci jsou k dispozici na webu veletrhu. Lesnický program se zaměří především na obnovu lesa po kůrovcové kalamitě, odborníci na biomasu se budou věnovat především vytápění dřevem jako obnovitelnou surovinou. Součástí veletrhů je i exponátová soutěž GRAND PRIX a ocenění strojů a technologií, které podporují zadržení vody v půdě. V pátek bude probíhat také speciální program pro studenty středních odborných škol. Před pavilonem H si budou moci návštěvníci prohlédnout malou výstavu hospodářských zvířat.

Návštěvníci brněnských zemědělských a lesnických veletrhů se mohou zúčastnit soutěže o zahradní traktor nebo loveckou zbraň. Stačí vyplnit soutěžní formulář, který najdou buď na vstupence zakoupené přes web, nebo v průvodci návštěvníka.

Pořadatelé připravili výhodné podmínky pro návštěvy organizovaných skupin - zájezdů, které mají v pátek dokonce vstup zdarma. Pro individuální návštěvníky je nejvýhodnější nákup vstupenky na webu veletrhu.

Zdroj: Veletrhy Brno

SCHOK Z.S. BUDE MÍT SVÉHO MASKOTA

Klub zpracovatelů vlny a jiných přírodních materiálů přišel s nápadem na vytvoření maskota Svazu. Na letošních Ovenáliech budeme maskota společně tvořit. Abychom to vše stihli, je třeba připravit materiál s předstihem. Klub tímto zve všechny příznivce Svazu ke spolupráci. Maskot bude mít podobu ovce v životní velikosti a bude jej tvořit polystyrénový základ, na kterém budou připevněny plstěné koule o průměru 8 cm. Ty budou připevněny na tělo ovce tak, aby ve výsledku tvořili její vlněný kožich. Podobně, jako se podařilo v loňském roce získat ke spolupráci spoustu nadšenců, kteří se účastnili rekordu v počtu přadlen a přadláků, doufáme, že se nám podaří zapojit hodně šikovných rukou a maskot tak může jezdit na všechny akce a propagovat SCHOK.

Abychom nezapojovali jen ty, kteří umí uplstit koule, ale i další šikovné zpracovatele vlny, k ovečce je třeba vytvořit i pastýře. Proto budeme potřebovat ještě upletené čtverce o rozměru 15×15cm, které budou tvořit svetr pastýře.

Výzva pro všechny, kdo umějí plstit a plést

Pro vytvoření maskota je třeba připravit:

1. Pletené čtverce v rozměru 15×15 cm. Barva přírodní odstíny, bílá nebo černá, hnědá. Pouze vlna nebo mohér či alpaka. Žádný akryl.
2. Plstěné koule v přírodní bílé barvě o průměru 8 cm

Všichni, kdo se chtějí účastnit společného tvoření, mohou své vlněné příspěvky zaslat poštou na adresu:

Křenková Vladimíra, Stránské 5, 793 51 Břidličná

Nebo ještě lépe dopravit na Ovenálie na Zlobici, přímo na akci pak budeme maskota tvořit.

Abychom měli přehled, zda máme dostatek materiálu a aby maskot nezůstal částečně plešatý, hlase prosím svou účast na mail: krenkovavladimira@seznam.cz

Těšíme se na společné tvoření!